

בש"פ 1578/14 - מדינת ישראל נגד פלוני

בבית המשפט העליון

בש"פ 1578/14

לפני: כבוד השופט ע' פוגלמן

המבקשת: מדינת ישראל

נגד

המשיב: פלוני

בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996

תאריך הישיבה: ג' באדר ב' התשע"ד (5.3.2014)

בשם המבקשת: עו"ד יעל שרף

בשם המשיב: עו"ד ויסאם ליאוווי; עו"ד לבנה קציר

החלטה

בקשה לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) להאריך את מעצרו של המשיב ב-90 ימים או עד למתן פסק הדין בעניינו בבית המשפט המחוזי בירושלים, המוקדם מביניהם.

1. ביום 6.6.2013 הוגש לבית המשפט המחוזי בירושלים כתב אישום נגד המשיב אשר ייחס לו עבירות של קשר לסיוע לאויב בזמן מלחמה, סיוע לאויב בזמן מלחמה וניסיון שוד. על פי פרטי כתב האישום, בחודש פברואר 2013 התגבשה חוליה בת ארבעה אנשים, אשר קשרה קשר במטרה לפתוח בירי בהר הבית ולרצוח יהודים המגיעים להתפלל במקום, לירות לעבר כוחות הביטחון וכן לחטוף יהודי במטרה ליטול ממנו את נשקו ולרוצחו. באותו חודש פנה אחד מחברי החוליה למשיב, סיפר לו על כוונות החוליה והציע לו להצטרף לחוליה. המשיב הסכים להצטרף בתנאי שבמפגשי החוליה הוא יהיה רעול פנים, על מנת שיתר חברי החוליה לא יוכלו לזהותו. כשבוע לאחר מכן הצטרף המשיב לחבר החוליה לנסיעה בכפר סילואן שנועדה לבחון את האזור וללמוד כיצד ניתן לחטוף כלי נשק מאנשי משטרה וחיילים, ונפגש שם עם שני חברי חוליה נוספים. בשל נוכחות מוגברת של כוחות הביטחון באזור באותו הזמן, החליטו הארבעה לעזוב את המקום ולנסוע לשכונת אבו תור. כאשר הגיעו לשכונת אבו תור ערך חבר החוליה היכרות בין המשיב לבין חבר חוליה נוסף. אותו חבר חוליה אמר למשיב כי אם יראה כוחות צבא או משטרה במקום, עליו להתקשר אליו ולומר את מילת הקוד שנקבעה ביניהם, ובעקבותיה יגיעו חברי החוליה למקום, יתקפו את השוטרים או החיילים ויגנבו את נשקם. חבר החוליה אף אמר למשיב כי ברשותו אקדח שבו הוא מתכוון להשתמש, ושם הדבר יתאפשר, בכוונת החוליה לחטוף חיילים. עוד דובר באותה פגישה על כך שלאחר שהחוליה תתחמש ויגויסו חברי חוליה נוספים, יפוצלו החברים לחוליות נוספות, והמשיב יעמוד בראש אחת מהן. מספר ימים לאחר פגישה זו נסע המשיב ברחבי אבו תור במטרה לחפש חיילים או שוטרים שאותם הוא יוכל לתקוף ולחטוף את נשקם, אך לא מצא כאלו.

הליכי המעצר עד תום ההליכים

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המדינה בקשה לעצור את המשיב עד לתום ההליכים נגדו (מ"ת 14023-06-13). ביום 16.3.2013 התקיים דיון בבית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט ר' יונגרד) אשר קבע כי קיימות בתיק ראיות לכאורה לעבירות המיוחסות למשיב וכי המעשים המיוחסים לו אינם מאפשרים בחינה של חלופת מעצר. אשר על כן, הורה בית המשפט על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים נגדו. ערר על ההחלטה שהוגש לבית משפט זה נדחה ביום 30.6.2013 (בש"פ 4542/2), ונקבע כי נוכח נסיבות העבירות ועברו הפלילי של המשיב אין מקום לשקול תסקיר מעצר וחלופת מעצר. בחלוף תשעה חודשים, הוארך מעצרו של המשיב בהסכמה ב-90 ימים (בש"פ 301/14), ובהמשך הוארך מעצרו פעם נוספת, בהסכמתו, ב-90 ימים נוספים (בש"פ 449/14) עד ליום 5.3.2014.

התקדמות ההליכים בתיק העיקרי

3. במקביל להליכי המעצר, התנהל התיק העיקרי בעניינו של המשיב (תפ"ח 14009-06-13) בפני כב' השופטים צ' סגל, ב"צ גרינברגר, ו-א' דראל. ביום 10.6.2013 נעתר בית המשפט לבקשת המדינה להאריך מועד להגשת תעודת חיסיון ב-90 ימים והאריך את המועד להוצאת תעודת החיסיון ב-45 ימים. ביום 25.7.2013 הגישה המדינה בקשה, שהתקבלה גם היא, למתן ארכה נוספת להוצאת תעודת החיסיון.

4. במקביל, שני דיונים שנקבעו לצורך הקראת כתב האישום (ב-19.6.2013; וב-24.6.2013) נדחו לבקשת בא כוחו של המשיב. ביום 24.6.2013 הגישה המדינה בקשה לאיחוד משפטו של המשיב עם משפטם של שניים מחברי החוליה. ביום 26.6.2013 הוקרא כתב האישום למשיב, ובא כוחו ביקש לדחות את מסירת המענה לכתב האישום בשל

כוונה לבוא בדברים עם המדינה. ביום 3.7.2013 התקיים דיון ובו בא כוחו של המשיב הודיע על הסכמתו לאיחוד התיקים. בתום הדיון הורה בית המשפט על הגשת כתב אישום מתוקן לשלושת הנאשמים, וקבע דיון ליום 17.9.2013. בדיון שהתקיים ביום זה מסר בא כוחו של המשיב כי המשיב כופר באשמה. באותו מעמד נתן בא כוחו של המשיב את הסכמתו לדחות את הדיון - לבקשת המדינה ובאי כוחם של שני הנאשמים האחרים - לצורך מיצוי המשא ומתן עם המדינה בעניינם של הנאשמים האחרים. בהתאם לכך, הורה בית המשפט על דחיית מועד הדיון ליום 11.11.2013 והטעים כי לא תינתן דחייה נוספת לפני קבלת המענים לכתב האישום. בדיון שהתקיים ביום 11.11.2013 ביקשו באי כוח הנאשמים האחרים למסור את המענים לכתב האישום בתוך 30 ימים. כן ביקשו הצדדים להעביר את התיק למותב אחר, שכן המותב שדן בתיק דן בתיק נוסף באותה פרשה (תפ"ח 13-04-31041). בית המשפט הורה כי באי כוח הנאשמים האחרים ימסרו את המענה לכתב האישום עד ליום 22.12.2013 וכן הורה כי לאחר קבלת המענים יועבר התיק לדיון לפני מותב אחר. ביני לביני הועבר התיק למותב אחר עקב שבתון (כב' השופטים י' צבן, ר' כרמל, ו-ר' פרידמן-פלדמן). ביום 13.11.2013 הורה אב בית הדין על קיום דיון לפי הוראות סעיף 144 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: החסד"פ) ביום 6.1.2014. ביום 6.1.2014 התקיים הדיון, אך עקב תקלה לא זומנו באי כוח הנאשמים בצורה מסודרת ועל כן לא ניתן היה לקיים דיון תכליתי. בדיון ביקשו באי כוח הנאשמים האחרים דחייה נוספת של 30 ימים. בית המשפט ציין כי התיק המקביל נקבע אף הוא לפני הרכב זה וקבע כי טרם ההחלטה על העברת הדיון לפני מותב אחר ובטרם קביעת התיק לשמיעת הוכחות יש לקיים דיון נוסף לפי סעיף 144 לחסד"פ וקבעו ליום 21.1.2013. ביום 21.1.2013 התקיים הדיון, ובו ציינו באי כוח הנאשמים האחרים שהם מנהלים משא ומתן עם התביעה וכי הם סבורים שניתן יהיה לסיים את התיק בלא צורך בשמיעת עדים. על אף האמור, נוכח הדחיות הרבות שניתנו בתיק ביקשה באת כוח המדינה לקבוע מועדים לשמיעת הוכחות. בית המשפט קיבל את הבקשה, ציין כי ניתנת בזאת הזדמנות אחרונה לצדדים להגיע להסכמות, וקבע דיון נוסף לפי סעיף 144 לחסד"פ ליום 10.2.2014. ביום 10.2.2014 התקיים הדיון בתיק, ובו קיבל בית המשפט את בקשת המדינה וקבע מועד נוסף לדיון לפי סעיף 144 לחסד"פ ביום 26.2.2014 וכן מועד לשמיעת הוכחות בתיק ביום 6.3.2014.

הודעת העדכון מטעם המדינה

5. ביום 5.3.2014 קיימתי דיון בבקשת המדינה להאריך את מעצרו של המשיב לפי סעיף 62 לחוק המעצרים. בתום הדיון הוחלט, בהסכמת הצדדים, שהמשיב ייעצר עד להחלטה אחרת, וכי לאחר שיתקיים דיון ההוכחות הראשון בתיק - שהיה קבוע ליום 6.3.2014 - תגיש המדינה הודעת עדכון מטעמה בדבר הצפי להמשך ההליך העיקרי.

6. ביום 10.3.2014 הגישה המדינה הודעת עדכון מטעמה, שלפיה התקיימה ביום 6.3.2014 ישיבת הוכחות שבה נשמע עד תביעה אחד (חוקר, גובה הודעות), ובסיומה קבע בית המשפט כי יתקיים דיון ביום 1.4.2014 לפי סעיף 144 לחסד"פ. המדינה הוסיפה כי להערכתה, בזהירות הראויה, נדרשים עוד חמישה עד שבעה מועדי הוכחות לשמיעת פרשת התביעה.

טענות הצדדים

7. לטענת המדינה, למשיב מיוחסות עבירות ביטחוניות חמורות והוא פעל במסגרת חוליה ששמה לעצמה למטרה לפגוע ביהודים ובמטרות ישראליות ולהביא למותם של בני אדם. נטען כי מעשים אלו והמניע האידיאולוגי שבבסיסם מלמדים על עוצמת המסוכנות הנשקפת לביטחון הציבור, שאין כל חלופת מעצר שתוכל לאיינה. כן טענה

המדינה כי כלל המעורבים האחרים בפרשה מצויים גם הם במעצר, וכי למשיב עבר פלילי הכולל הרשעה בעבירת שוד שבוצעה בשנת 2006 שבגינה ריצה שנת מאסר בפועל. המדינה ביקשה לציין כי קצב שמיעת התיק אכן אינו משביע רצון, אך כי העיכוב נבע בעיקרו מאיחוד התיקים ומריבוי בקשות לדחיית דיונים שהגישו באי כוח הנאשמים האחרים - בהסכמת בא כוחו של המשיב - לצורך מיצוי המשא ומתן עם המדינה.

8. מנגד, בדיון שהתקיים לפני טען בא כוח המשיב כי חלוף הזמן נוכח הימשכות ההליכים מצדיק לבחון חלופת מעצר בעניינו והטעים כי הימשכות ההליך אין מקורה בהתנהלות פסולה מצידו אלא בסיבות שאינן תלויות בו. כן נטען כי לפי המיוחס לו המשיב לא היה דומיננטי בביצוע העבירות, וחלקו שונה מחלקם של הנאשמים האחרים בפרשה. לטענתו, מעשי המשיב לא עברו את שלב ההכנה לביצוע עבירה ועל כן, גם אם יינתן משקל מלא לראיות התביעה לא יורשע המשיב בתום ההליך בביצוע העבירות המיוחסות לו. עוד טען בא כוח המשיב כי המדינה חדלה בכך שלא הצטיידה בתעודת חיסיון ובהמשך לא הגישה אותה במועד. לסיום, טען בא כוח המשיב כי הוא התייצב לכלל הדיונים, כפר באשמה עוד בחודש ספטמבר, וכי מזה מעל לתשעה חודשים מתנהל התיק מבלי שהחלה שמיעת ההוכחות, והכל שלא באשמת הנאשם. בא כוחו של המשיב ציין כי במקרים חמורים יותר נכון היה בית המשפט לבחון חלופת מעצר בנסיבות דומות של הימשכות ההליכים. עוד נטען כי יש לשקול את נסיבותיו האישיות של המשיב, ובתוך כך את העובדה שהוא הורשע בעבירה בודדת אותה ביצע בהיותו בן 19; את העובדה שהוא היה משוחרר חודשים ארוכים בטרם מעצרו; ואת היותו נשוי ואב לתינוק שנולד בהיותו במעצר.

דיון והכרעה

9. כידוע, בבחינת בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק המעצרים נדרש בית המשפט לאזן בין הזכות לחירות העומדת לנאשם שטרם הורשע, לבין בטחון הציבור והגנה על תקינות ההליך השיפוטי מפני שיבוש. מלאכת האיזון נעשית, בין היתר, בהתחשב בשיקולים הבאים: חלוף הזמן מאז שהנאשם נעצר; קצב התמשכות ההליך השיפוטי והטעמים לעיכוב הברור; מידת המסוכנות הנשקפת מהנאשם; החשש מפני שיבוש ההליך; חומרת העבירה המיוחסת לנאשם ונסיבותיה; והאפשרות להשיג את מטרת המעצר בדרך של חלופה מתאימה (ראו, למשל, בש"פ 6638/10 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 5 (21.9.2010)); בש"פ 6687/10 מדינת ישראל נ' מוראדי, פסקה 7 (20.9.2010); בש"פ 3784/07 מדינת ישראל נ' אלטורי, פסקה 10 (20.5.2007).

10. בענייננו, הדעת אינה נוחה מכך שדיוני ההוכחות החלו רק בחלוף תשעה חודשים ממועד הגשת כתב האישום, וכן מכך שבפרק זמן זה התקיים רק דיון הוכחות יחיד שבו נשמעה עדותו של עד תביעה אחד, מבלי שנקבעו מועדים לדיוני הוכחות נוספים. עם זאת, לא מצאתי כי בשלב הנוכחי הוסטה נקודת האיזון בצורה המצדיקה את שחרורו של המשיב מן המעצר שבו הוא נתון. זאת, על רקע המסוכנות הרבה שנשקפת מהמשיב נוכח המעשים המיוחסים לו, שאין צורך להכביר מילים בדבר חומרתם (השוו, למשל: בש"פ 2987/10 מדינת ישראל נ' פלוני (10.5.2010)), וכן נוכח עברו הפלילי. בנסיבות אלו, מצאתי כי לא ניתן להורות בשלב הנוכחי על בחינת חלופת מעצר, ועל כן אין מנוס מהארכת מעצרו של המשיב. עם זאת, בהינתן קצב התקדמותו של התיק העיקרי, ובשים לב לכך שאף לא נקבעו כלל מועדים נוספים לדיוני הוכחות, לא ניתן להעטר לבקשה במלוא היקפה. אני נעתר לבקשה באופן חלקי ומאריך את מעצרו של המשיב בארבעים וחמישה ימים בלבד על מנת שניתן יהיה לבחון פעם נוספת במועד קרוב אם ניתן לנהל את המשפט כסדרו, כמתחייב מן הדיון. הנחתי היא כי הפרקליטות תפנה לבית המשפט המחוזי בבקשה לקבוע דיוני הוכחות נוספים.

11. סיכומו של דבר, אני מאריך את מעצרו של המשיב ב-45 ימים או עד למתן פסק הדין בבית המשפט המחוזי בירושלים בתפ"ח 47805-04-13, לפי המוקדם מביניהם.

ניתנה היום, י"א באדר ב' התשע"ד (13.3.2014).

שׁוֹפֵט
